

ABONNEMENT:

Pour un an 350 Piastres
Edition spécial. 500 ptrs.

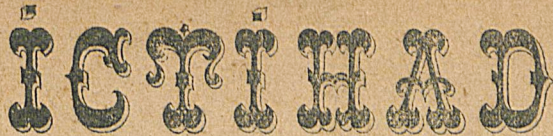
ADRESSE:

«İdjtihad» Constantinople

Téléph. St. 865

XXIV ème ANNÉE

1 Mars 1929 No. 268

TÜRKÇE VE FRANSTZCA

İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ, SANA'Î.

SIHHÎ MECMU'A

Aboneman: Seneliği [24
nüsha] Türkiye için 2bu-
çuk, haric için 3 buçuk,
Âlâ kâğıdı 5 liradır.

İdarehanesi:

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi te'sisi:

1904 — Genève

Yirmi dördüncü sene

No. 268 — 1 Mart 1929

Avrupa Mektubu:

SKİ

Bu kelime şimdi biz garb türklerinin de-
luğetlerine dahil oldu. Daha doğrusu kayb-
ettiğimiz bumalı yeniden bulduk. Biz
bunu belki kaidemize tevfikeyen iski diye
telaffüz ediyoruzdur. Ayak kızağı ta'birile
ma'nasını ifade edebileceğimiz ski Fenlan-
diyadan bütün Avrupaya yayılmış bir kay-
mak, yürümek aletidir. Şimal memleket-
leri birer kar deryasına benzer. İski ol-
mayınca bu kar çöllerinde yürümek, tayı
merahil etmek mümkün olamaz. Hatta
Fenlandiade iski kaymak aleti değil, yürü-
mek aletidir. Oralarda bu aleti ayağa
takmayınca bir hatve ileri gitmek müm-
kün olamaz.

Finceden alınan bu kelimenin biz
Türklere yabancı olmaması lâzım geldiğini
düşünürdüm. Fakat bu düşüncem bir ne-
ticeye müncer olmadı idi. Ahiren bir Fen-
landiya seyahatnamesini okurken bu müş-
külü halleder gibi oldum.

Seyahatnamede deniyor ki: «iskinin
aslı suski imiş. Bu kelime Fino uygar leh-
cesinden geçmiştir.» İşte bu iki satırlık
küçük bir izah bana yardım etti.

Ma'lum olduğu üzere ki, gi, kü, gü, gi,
gu elyevm kullandığımız birer edati
alettir.

Meselâ: Süzgü, Burgu, Bıçkı, Keski...
İşte suski kelimesinin sonunda bulunan
ki böyle bir edati alettir. Buna hiç şüphem
yok.

Şimdi asıl kelimeye bakalım ki o da
burada süs lafzıdır. Bunun mastarı ise
yine şüphe etmiyorum, (süsmek) tir. Hatırı-
ma geliyor ki süsmek fi'li bugün Anado-
luda da müstameldir. Öküz gibi boynuzlu
hayvanatın boynuzile hamlesine (süsmek)
denilir. Öküz boynuzile süsdü, denilirse
bundan boynuzile vurmuş olduğunu an-
larız.

Ayak kızağı ta'birile ifade etmek iste-

diğimiz iski aletinin ucları boynuz gibi
sivri ve yukarı kalkık olduğu malumdur.
İski ayağa takılarak karlara hamle edilir
ve karın üzerinde çizgi gibi yol hark açılır.

NETİCE: İski kelimesi bizim lisani-
mızın emvalindendir, Türkçedir. Şimdi bir
şey bilmek isterim ki o da Asiyayı vustada
İski aletinin musta'mel olup olmadığıdır.
Belki eski zamanlarda kullanılmış olan
bu alet bil'ahere onutulmuştur. Anadolu-
nun bazı mahallerinde kar üzerinde ge-
zinebilmek için ayaklara kalbur takıldığı
vardır. Belki biz garp Türkleri nadiren
luzum görüldüğüne mebni iski isti'malini
müruru zamanla unutmuşuzdur.

Bu kelime hakkında malûmatı olanların
izahat vermesini rica ettiğim sırada keli-
menin Lügatimize dercini dil kumisyona
teklif ederim. Türkçenin en büyük bilgici
ve kütüğü olan Mustafa Nurettin Beye de,
Kahireye bir mektup yazarak izahat iste-
dim. [*]

Ahmed Cevdet

QUATRAINS MAUDITS

ET LES

RÊVES ORPHELINS

A l'Evanouie

Viens entendre ma voix, comme de l'Autre-monde

Je suis désespéré et partant presque mort.

Dans ton amour ingrat l'impitoyable sort

A creusé pour ma vie, une tombe profonde.

A. D. 29 N. 1900 Wien

YAŞAMAK YOLU;

Verem mücadele cemiyeti tarafından
neşr olunan bu namdaki mecmuayı oku-
yunuz; kendimizin, evladü eyalınızın sıh-
hat ve selametini istiyorsanız senede bir
lira vererek bu cemiyete âza kayd olunuz
hem de her ay çıkan bu mecmuayı mecca-
nen okur ve pek çok sıhhi malumatdan
müstefid olursunuz.

[*] Bu çok kıymetli «Turcologue» ahiren vefat etmiş,
dir. Yattığı yer nur olsun!

[İctihad]